

libl. emp.

WITTE...
L. E. I.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 566.36 - 46

NIET VOOR PUBLICATIE.

RAPPORT No. 12.

ONDERZOEK NAAR DEN KOSTPRIJS VAN GEEL MOSTERDZAAD, BLAUWMAANZAAD EN KARWIJZAAD (OOGST 1942)

Methode.

Uit de Verslagen der Landbouw Bedrijfsstudiegroepen in Groningen zijn de gemiddelde kosten van alle bedrijven over elk der jaren 1936 t/m 1939 en het gemiddelde dezer jaren voor elk der gewassen vastgesteld. Deze gemiddelde kosten zijn omgerekend tot het kostenpeil van 1942 aan de hand van de wijzigingscoëfficiënten van Rapport No. 7 resp. van het aanvullend Rapport No. 7. Derhalve heeft de omrekening in het algemeen betrekking op het kostenpeil van Augustus 1941, behalve van die kostenelementen, waarvan de vermoedelijke prijsstijging voor oogst 1942 bekend was (kunstmeststoffen).

Tegenover de gemiddelde kosten, gebaseerd op de jaren 1936 t/m 1939 zijn de genormaliseerde opbrengsten gesteld. Uit de "Verslagen en Mededeelingen" van de Directie van den Landbouw is voor elk der gewassen het quotiënt van de gemiddelde opbrengst over de jaren 1930 t/m 1939 en over de jaren 1936 t/m 1939¹⁾, zoowel voor de Noordelijke Bouwstreek als voor het Oldambt berekend (bijlage IV). De empirische gemiddelde opbrengsten over de jaren 1936 t/m 1939 der bedrijven uit de Verslagen der Bedrijfsstudiegroepen zijn vermenigvuldigd met deze quotiënten, zoodat de invloed van de wisselvalligheid der oogst over een klein aantal jaren is geëlimineerd. Voor het berekenen van deze genormaliseerde opbrengsten is dus uitgegaan van de veronderstelling, dat de jaarlijksche schommelingen in de gemiddelde opbrengst voor het geheele gebied gelijk zijn aan die van het gemiddelde der betrokken bedrijven.

Het materiaal en de uitwerking.

Het L.E.I. beschikte alleen over de empirische cijfers uit Groningen. In het algemeen zijn voor de belangrijkste gewassen ook uit rapporten van den Accountantsdienst empirische berekeningen van een klein aantal bedrijven uit andere gebieden op te zetten. Voor de weinig voorkomende handelszaden was dit echter niet goed mogelijk, daar voor deze gewassen slechts resp. 2.1 en 0 waarnemingen bekend waren.

In bijlage I zijn voor de Noordelijke Bouwstreek en voor het Oldambt de gemiddelde gespecificeerde indirecte kosten over de jaren 1936 t/m 1939 gegeven, evenals de omrekening tot het kostenpeil van oogst 1942. Deze indirecte productiekosten zijn het gemiddelde van alle bedrijven der Bedrijfsstudiegroepen uit de jaren 1936 t/m 1939. Aldus werd voor deze kosten een vrij breede basis verkregen. Daar de indirecte kosten van grondbewerking niet zijn omgeslagen over het gewas karwij, zijn de indirecte posten: arbeidsloon, paardenkosten en tractorkosten lager dan bij de overige gewassen. Voor de directe kosten kon uiteraard alleen worden uitgegaan van de cijfers der bedrijven, die het gewas verbouwd hadden. Bijlagen II en III geven de totale kosten voor elk der drie gewassen. Het geringe aantal waarnemingen blijkt uit bijlage VI.

In bijlage VI is bij de totale kosten de pacht en het ondernemersloon opgeteld. Daar de vaststelling van het ondernemersloon niet behoort tot de competentie van het L.E.I. is, bij wijze van voorbeeld en om tot een eindresultaat te komen, een berekening gemaakt bij f. 75.- en f. 100.- per ha.

Voor blauwmaanzaad is geen aftrek voor de opbrengst van stroo toegepast. Voor geel Mosterdzaad en karwijzaad is f. 10.- per ha. voor stroo afgetrokken, in overeenstemming met de waarde van koolzaadstroo, waarover bij het berekenen van den kostprijs van koolzaad (rapport no. 5) inlichtingen zijn ingewonnen.

Uit de gemiddelde opbrengsten is voor elk der gewassen volgens de hierboven beschreven methode de genormaliseerde opbrengst berekend.

¹⁾ of over 2 of 3 dezer jaren, indien het gewas in een bepaald jaar op geen der bedrijven verbouwd was.

L1
12 A

39/360

Hoewel er geen gegevens van proefvelden over de oogstdepressie tengevolge van een vermindering van de stikstofgift bestaan, hebben wij voor 1942 een oogstdepressie van 10% voor alle gewassen verondersteld.

De resultaten:

De resultaten zijn in het hieronder volgende staatje samengevat.

Kostprijs per 100 kg. (in gld.)

Producten	Bij een ondernemersloon van f. 75.- per ha.		Bij een ondernemersloon van f. 100.- per ha.	
	Noord. Bouwstreek	Oldambt	Noordelijke Bouwstreek	Oldambt
Geel Mosterdzaad	33.95	32.21	35.61	33.92
Blaauwmaanzaad	52.74	54.68	55.23	57.28
Karwijzaad	36.58	38.69	38.36	40.77

's-Gravenhage, 3 Februari 1942.

Landbouw-Economisch Instituut.
De Directeur

(Drs. J. Horring)

RAPPORT No.12, BIJLAGE I.

SPECIFICATIE VAN DE INDIRECTE KOSTEN VAN GEEL MOSTERDZAAD EN BLAUW-
MAANZAAD (IN GLD. PER HA.)

Kostenelementen	Noordelijke Bouwstreek			Oldambt		
	gem. 36 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942.	gem. 36 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942
1. Onderhoud werktuigen	4.56	1.50	6.84	4.83	1.50	7.25
2. Afschrijving werktuigen	8.20	1.60	13.12	7.11	1.60	11.38
3. Rente doode inventaris	2.30	1.14	2.62	1.74	1.14	1.98
4. Rente omlopend kapitaal	2.56	-	6.44	2.54	-	6.44
5. Brandverzekering oogst + d.i.	0.54	1.43	0.77	1.24	1.43	1.77
6. Hagel, storm-en molest- verzekering	0.35	3.00	1.05	0.69	3.00	2.07
7. Abonnementen en reiskos- ten	5.82	1.10	6.40	4.32	1.10	4.75
8. Drainage materiaal	1.98	1.43	2.83	1.98	1.43	2.83
9. Kalkmeststoffen	3.55	1.73	6.14	2.68	1.73	4.64
10. Fosforzuurmeststoffen	5.67	1.74	9.87	4.11	1.74	7.15
11. Kalimeststoffen	5.70	1.25	7.13	2.77	1.25	3.46
12. Groenbemesting	0.81	3.00	2.43	0.24	3.00	0.72
13. Diversen	0.96	1.10	1.06	0.28	1.10	0.31
14. Stalmest	0.79	1.20	0.95	0.52	1.20	0.62
15. Arbeidsloon	26.27	1.245	32.71	29.05	1.245	36.17
16. Kosten paarden	16.79	1.50	25.19	23.43	1.50	35.14
17. Kosten tractor	3.91	2.00	7.82	0.53	2.-	1.06
18. Kosten extra personeel	-	-	20.-	-	-	20.-
TOTAAL	90.76		153.37	88.06		147.74

SPECIFICATIE VAN DE INDIRECTE KOSTEN VAN KARWIJZAAD.

Kostenelementen	Noordelijke Bouwstreek			Oldambt		
	gem. 36 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942	gem. 36 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942
1 t/m 14 zie boven	43.79		67.65	35.05		55.37
15. Arbeidsloon	16.29	1.245	20.28	18.64	1.245	23.21
16. Kosten paarden	2.31	1.50	3.47	3.24	1.50	4.86
18. Kosten extra personeel			20.-			20.-
TOTAAL	62.39		111.40	56.93		103.44

SPECIFICATIE VAN DE DIRECTE KOSTEN VAN GEEL MOSTERDZAAD EN BLAUWMAANZAAD.

Kostenelementen	geel mosterdzaad						blauwmaanzaad					
	Noordelijke Bouwstreek			Oldambt			Noordelijke Bouwstreek			Oldambt		
	gem. 37 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942	gem. 36 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942	gem. 38 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942	gem. 37 t/m 39	Wijz. Coëff.	Kosten 1942
Totaal indirecte kosten	90.76		153.37	88.06		147.74	90.76		153.37	88.06		147.74
<u>Directe kosten:</u>												
19. Arbeidsloon	47.77	1.245	59.46	45.53	1.245	56.44	49.14	1.245	61.18	68.99	1.245	85.81
20. Kosten paarden	11.96	1.50	17.94	14.77	1.50	22.16	11.01	1.50	16.51	15.25	1.50	22.87
21. Kosten tractor	0.99	2.-	1.98	-	-	-	2.53	2.-	5.06	-	-	-
22. Kosten zichtmachines	1.02	1.80	1.84	0.62	1.80	1.12	7.14	1.80	12.85	1.80	1.80	3.24
23. Dorschen	28.41	1.50	42.62	16.82	1.50	25.23	21.02	1.50	31.53	17.92	1.50	26.88
24. Zaaizaad	3.61	1.92	6.93	1.77	1.92	3.40	3.36	1.81	6.08	3.66	1.81	6.62
26. Stikstofbemesting	11.37	1.16	13.19	21.43	1.16	24.86	17.32	1.16	20.09	22.33	1.16	25.90
27. Stalmest	-	-	-	1.40	1.20	1.68	-	-	-	-	-	-
28. Bestrijding plantenziekten	-	-	-	-	-	-	0.85	1.30	1.10	1.75	1.30	2.27
29. Sociale lasten	4.61	-	12.80	4.60	-	12.97	4.41	-	13.14	4.76	-	17.07
30. Vracht	4.97	1.50	7.46	0.96	1.50	1.44	2.19	1.50	3.28	0.88	1.50	1.32
35. Diversen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.46	1.10	1.61
TOTAAL	205.47		317.59	195.96		297.04	209.73		324.19	226.86		341.33

) 14% van het loon.

RAPPORT N°.12, BIJLAGE VI.

BEREKENING VAN DEN KOSTPRIJS VAN GEEL MOSTERDZAAD, BLAUWMAANZAAD EN KARWIJZAAD PER 100 kg. PRODUCT (in gld.)

Omschrijving	Geel Mosterdzaad				Blauwmaanzaad				Karwijzaad.			
	Neerdelijke Bouwstreek		Oldambt		Neerdelijke Bouwstreek		Oldambt		Neerdelijke Bouwstreek		Oldambt.	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.
Totale kosten	318	318	297	297	324	324	343	346	316	316	290	290
Pacht	130	130	110	110	130	130	110	110	130	130	110	110
Ondernemers- loon	75	100	75	100	75	100	75	100	100	100	75	100
Af: opbrengst stroo	523	548	482	507	529	554	526	554	546	546	475	500
Totale kosten voor de korrel	513	538	472	497	529	554	526	554	536	536	465	496
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
Genormaliseer de opbrengst	1679	1679	1628	1628	1114	1114	1069	1069	1552	1552	1336	1336
oogstdepres- sie 10%	168	168	163	163	111	111	107	107	155	155	134	134
	1511	1511	1465	1465	1003	1003	962	962	1397	1397	1202	1202
	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.	gld.
Kostprijs per 100 kg.	33.95	35.61	32.21	33.92	52.74	55.23	54.68	54.28	36.58	38.36	38.69	40.77
aantal waar- nemingen.	3		13		5		4		23		24	